

ආචාර්ය තරංග දුන්දෙණිය

ශිෂ්‍ය ම කලා ශිල්ප පසක නව්‍යතාවයක් වන්නේ අත්තලා බැලීම හෝ අත්වැරදීම් නිසාය. බටහිර රංග කලා පුරාවෘත්ත අනුව, වේදිකාවේ සංවාදයේ නිරතු නළුවා සහිත රංගය බිහිවන්නේ, තෙසිපිස් නම් රංගවේදියා වෙනදා ගායන සංවාදයේ නිරත යුගල ගායක වාක්දයෙන් එකක් එක් පසකට දමා අනෙක වෙනුවට තමා ම වරින් නිරූපණයට එළඹීමෙන් ය. එය රංග

මත විග්‍රහ කිරීමෙන් වටහා ගත හැකි ය. භාවිත අරමුණු මත පර්යේෂණයක් යන්නෙහි පොදුගලක පර්යේෂණ 'ජැර්ට්ස් සැර්ට්ස්' වෘත්තීය පර්යේෂණ 'ජැර්ට්ස් සැර්ට්ස්' ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණ 'ජැර්ට්ස් සැර්ට්ස්' යනුවෙන් මූලික ප්‍රභේද තුනක් ඇත.

පොදුගලක පර්යේෂණ යටතේ ලා සැපයිය හැකි එක් සරල උදාහරණයක් වන්නේ, යමෙක් විසින් තමන්ගේ පොදුගලක අවශ්‍යතාවට සරල ලෙසින් ජංගම දුරකථනයක් තෝරා ගැනීමට සිදුකරනු ලබන වේලෙදා පොල සම්පූර්ණයකි. එහෙත්,

පර්යේෂණ' නොවේ. මූලික වශයෙන් සැලකුවහොත්, පර්යේෂණයක අපේක්ෂිත ගුණාංගය වන්නේ එහි ඇති නව්‍යතාවයි 'දුරකථනයක්', එසේම, පර්යේෂණයක තවත් අවශ්‍යතාවයක් වන්නේ නව දැනුමක් නිපදවීමයි. ඇතැම් නියුක්තිකයෝ නව ආකාරයකින් ඉදිරිපත් කරන ලද කලා නිර්මාණ 'නව්‍ය පර්යේෂණ' යන අර්ථයෙන් ලා සලකති. මෙය දුර්වල බැරෑරුම්ය. නව කලා නිර්මාණයක් නව දැනුමක් නිපදවන බව ප්‍රකට මතයක් වුව ද එය විවාදාත්මක මාතෘකාවකි. මෙහිදී පැන නගින ගැටළුවක් වන්නේ පර්යේෂණ ක්‍රියාවලියකදී ශේක්ස්පියර් ගේ නාට්‍යයක්

සම්පාදනය කරන විනෝදාස්වාදාත්මක විෂයයක් ලෙස ය. 1980 දශකයේ සිට ම බටහිර අධ්‍යාපනය මූලික වූ විවිධ කලාපීය අධ්‍යයන ආයතනයන්හි 'ව්‍යවහාර උපයෝගී පර්යේෂණ' 'ජැර්ට්ස් සැර්ට්ස්- ජැසා' හෝ පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් වශයෙන් ව්‍යවහාරය යොදා ගන්නා වර්ගයේ පර්යේෂණ භාවිත වී ඇත. ව්‍යවහාරය යොදා ගන්නා පර්යේෂණ මුහුණ දෙන අතිශයෝගය වන්නේ සම්මත පර්යේෂණ ක්‍රමෝපායන් (ගුණාත්මක සහ ප්‍රමාණාත්මක) හට සමගාමී ව කටයුතු කිරීමයි. එහි දී මවුන් හට 'දැනුම' සහ 'පර්යේෂණ' යන අපේක්ෂාවක් සමග ඇතැම්විට විනෝදාස්වාදය සහ සම්මත අපේක්ෂාව සමග ගැටීමට සිදුවෙයි.

රංග කලා අත්තලා බැලීම් සහ රංග කලා ව්‍යවහාර පර්යේෂණ

අත්තලා බැලීමේ රංග කලාවේ නිරතවෙන බොහෝ නියුක්තිකයන් ගේ ආකල්පය වන්නේ මවුනගේ නිර්මාණ නව පර්යේෂණ බවයි. විශේෂයෙන් ම, විශ්වවිද්‍යාල මගින් ඉදිරිපත්කෙරෙන රංග නිර්මාණ නිරන්තරයෙන් රංග පර්යේෂණ සහ ලේඛනය යටතේ හඳුන්වනු ලබයි. එහෙත්, ප්‍රේක්ෂකයා සංකීර්ණ හැසීම අනෙර්ති අතරමං කරන හෝ, මවුනව විෂමයට පත්කරන ආකාරී හෝ, ස්වභාවික නාට්‍ය ලෙස ඉදිරිපත්කරන රංග සියල්ලෝ, පර්යේෂණ රංග සහ වර්ගයේ ලා සැලකිය නොහැකිය.

විවිධ ක්ෂේත්‍රයන් හි දී පර්යේෂණ සහ වචනයට විවිධ නිර්වචන සපයනු ලබයි. එමෙන් ම පර්යේෂණයක් යනු කුමක් ද යන්න, එහි භාවිත ස්වරූපය සහ අරමුණු

ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණයක දී පමණක් පර්යේෂකයා විසින් නව දැනුමක් හෝ නව දෘෂ්ඨියක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා විමර්ශනයක් සිදු කරනු ලබයි. මෙය සෑම විෂය ධාරා පර්යේෂණයන්ට අදාළ කරුණකි.

රංග කලාවේ දී බොහෝ විට දක්නට ඇත්තේ අත්තලා බැලීම්ය. වෘත්තීය රංග කලා පර්යේෂණ යනු, දැනුවත් භාවය, ගවේෂණ, සහ අත්තලා බැලීම් වල එකතුවකි. මහාචාර්ය ජැර්ට්ස් සර්ට්ස්ගේ රත්තරන්, මනමේ, සිංහලානු ආදී නාට්‍ය රංග ද, දායනන්ද ගුණවර්ධන ගේ නර්ඛණ, මධුර ජවනිකා ආදී නාට්‍ය රංග ද, එබඳු ගවේෂණ සහ අත්තලා බැලීම් රංග සඳහා උදාහරණය. එයට අමතරව, ඉතිහාස හෝ වෙනත් දේශයන් විෂය කරගත් රංග සඳහා, රංග වස්තූ, වේෂ නිරූපණ, හෝ රංග වර්ත ප්‍රතිනිර්මාණය සඳහා ද නියුක්තිකයෝ පර්යේෂණ කරති. එහෙත් ඉහත කී මේ ව්‍යවහාර, 'ව්‍යවහාර උපයෝගී

වර්තමානීකරණය උදෙසා එහි කතා වස්තුව සහ ආකාරය අනුවර්තනය කිරීම හෝ නිතෝවන් ගේ සංගීත සංද්‍රව්‍යයක් නව ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කිරීම නව දැනුමක් නිපදවන්නේ ද යන්නයි. කලා ව්‍යවහාරය උපයෝගී කරගන්නා පර්යේෂකයන් පැහැදිලිව වටහාගත යුතු කරුණක් වන්නේ 'නව නිර්මාණාත්මක භාවිතය' සහ නව දැනුමක් නිපදවීම සඳහා කෙරෙන්නා වූ 'නව්‍යමය ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණ විමර්ශනය' 'දුරකථනයක්' 'ජැර්ට්ස් සැර්ට්ස්' සෑම සමයකම 'සහ කාරණා දෙක අතර පැහැදිලි පරතරයක් ඇති බවයි.

ඓතිහාසික වශයෙන් සැලකීමේ දී, කලා විෂය අනුධාරවන්ට අයත් වූ සාහිත්‍යය, සංගීතය සහ දෘශ්‍ය කලා විෂයයන් බටහිර අධ්‍යයන ආයතනයන්හි පිළිගැනීමක් නිකුත් නමුදු, නැටුම් සහ වේදිකා රංග කලාව විශිෂ්ට පොදු ආකල්පය වූයේ ඒවා දැනුම

'නව්‍යමය ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණ විමර්ශනයක දී, ව්‍යවහාරය යොදා ගන්නා පර්යේෂකයා විසින් පොදුවේ සාම්ප්‍රදායික පර්යේෂණ ක්‍රියාවලියකට අදාළ මූලික අවශ්‍යතා සැපයිය යුතු ය. එනමුදු, උදාහරණයක් වශයෙන් රංග කලා විෂයයන්ට අදාළ පර්යේෂණ ක්‍රියාකාරකම් මගින් ම පමණක් විමර්ශනය කළ හැකි අතර, එබඳු රංග ව්‍යවහාරයන් පර්යේෂණයක් ලෙස මෙන් ම, පොදු ජනතාව ද විවිධ වූ විධිමත් අයුරින් පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකි මාර්ගයක් ලෙස ද යොදාගත හැකිය. එලෙසින් ම, 'ව්‍යවහාර උපයෝගී' වර්ගයේ පර්යේෂණ, භාවිත කරන විද්‍යාත්මකවින්ගෙන් විශ්වවිද්‍යාල අපේක්ෂා කරන අනෙක් කරුණක් වන්නේ, විශ්ලේෂණාත්මක ව එම පර්යේෂණ ව්‍යවහාර ඉදිරිපත් කිරීමයි. බොහෝ විට එය රචනාත්මක ලේඛනයක් විය හැකිය. එවන් පර්යේෂකයෙකු සිදු කරනා ඇතැම් වැරැද්දක් වන්නේ (ඇතැම් විශ්වවිද්‍යාල පිළිගැනීමට ලක් කළ ද) එම ව්‍යවහාරයේ සිද්ධිමය පමණක් ම ලේඛනගත කිරීමයි. එවන් ලෙසකින් කියන්නේ නම්, නිර්මාණ ව්‍යවහාරය මෙන් ම ශාස්ත්‍රීය නිරන්ධය හෝ විස්තරය යනු දැනුම නිපදවීම අරබයා සිදු කරන නව්‍යමය පර්යේෂණ විමර්ශනයක් තර්කානුකූල ව සහ විශ්ලේෂණාත්මක ව